

csetre sem! Az író nem kell, hogy megszólaljon, beszél helyette eleget műve! Ha a valóságot adja, a mesét adja, a történést adja és ezt a történést nem elkendőzötten adja, de a maga meztelen valóságában, úgy ahogy nyitott szemű művészember meg kell élje az életet, a valóságot, úgy, — annak dacára, hogy az író nem szólalt meg, nem adott tendenciát, — az olvasó lelkében mégis ki fog alakulni bizonyos vélemény, bizonyos kritika, bizonyos állásfoglalás az átélt történéssel, átélt jellemekkel szemben! Az író nem ad tendenciát, a mű azonban mégis ad állásfoglalást! Nem a könyv lapjain, de az olvasó lelkében!

Ezek után azt hisszük felesleges arról beszélni, van-e az írónak állásfoglalása, vagy nincs. Előfordul, hogy nincs és mégis teremt állásfoglalást az olvasó lelkében, előfordul, hogy van, ugyanaz, mint amelyet felkeltett az olvasóban. (A harmadik esetet, hogy t. i. mást kelt fel az olvasóban, mint akarná, nem tárgyaljuk, mert semmiesetre a művész, a tehetség eseté) Példaképen vegyük a múlt század realistáit, Balsacot, Flaubert-t, stb. Balsac nem akart állást foglalni. Ha állást foglalt volna a reakció, a lovagok, a szerzetesek mellett foglalt volna állást, mert ezek híve volt magánéletében. De művészi valóságlátása sokkal erősebb volt benne politikai pártállásánál: meglátta rétegeknek visszásságait és mert mint művész nem tudott hazudni, nem tudott fehérre festeni ott, ahol feketét látott, azért olvasói lelkében — a hű valóságábrázolás — a középkor erőivel szembeni állásfoglalást szuggerált!

L. P.

★

A SZTALIN JUBILEUM

Az új „öntudatos“ sztaribecseji „Magyar Élet“ legutóbbi számában mintegy másfél esztendő óta, így emlékezik meg Sztalin hatvanadik születésnapjáról:

„Pár szó a Sztalin-jubileumhoz.
— A világsajtó és az éter hullámai napokig visszhangzottak Sztalin Vesszarijonovics József szovjet-orosz diktátor nevével. Sztalin jubileált. Hatvanéves immár s ez ünnepi alkalomból elhatározták, hogy a szovjet államnagyságok és félístenek pantheonjában Sztalin „A szocializmus hőse“ néven nyer örök beiktatást.

Érdekes néhány adatot kiragadni „a szocializmus hőse“ életrajzából. Sztalin eredeti neve **Dzsugásvili** volt, később „Zozo“, majd „Koba“ és végül „Sztalin“. Mint georgiai származású görögkeleti kispapot, szélsőséges, rendbontó üzelmel miatt 1898-ban kizárták a tifliszi szemináriumából.

Szibériába száműzték (1903), de

viasszaszökött s a burlákok lázadását szította Déloroszországban. Még négy ízben száműzték, de mindig viasszaszökött s megszervezte a bakui, szentpétervári véres lázadásokat. 1913-ban a legsúlyosabb száműzetésbe küldték az Északi Jegestenger egyik szigetére, ahonnan csak az 1917 februári forradalom hozta vissza. Kommunista pártlapot szerkesztett és Lenin jobb keze lett, akitől a Sztalin „Acél“ nevet is kapta. Népbiztos, majd a koronatanács egyik rettegett vezére lett s a Szovjetunio központi bizottságának főtitkára (1920). **Lenin később már félt a vad Sztalintól** s utódául inkább Troczkijt kívánta tenni, de Sztalin úgy Troczkijt, mint Kamenjev, Bucharin, Tukacsevszkijt és Zinovjev könyörtelen féltreolásával szovjetdiktátorrá verekedte föl magát (1925). Célja: a szovjetrendszer a világforradalmak érdekében megizmosítani s ezáltal — a külföld előtt titkolt, sőt letagadott

— pánszláv nagyhatalmi helyzet megerősítését kivívni... Evégből 1928-tól ötéves terveket léptetett életbe, megindította a szovjet expanzív távolkeleti politikáját s az Európa és Amerika ellenes dumpling háborút. **A kommunista gondolatról hovatóvább a kapitalista rendszer teljes elismerésére tért s a világ nagytökéseivel szövetekezett,** ugyanekkor szerte a világon lázadásokat szított (India, Mexikó, Spanyolország). **A Szovjetunió gazdasági és szellemi megszilárdítását kéréllhetetlen vallásgyűlölettel telítette.** Az istenellenes (behozsnik) mozgalom alatta vett kifejezetten pánaellenes élt s e mozgalmat hatalmas szervezeti apparátussal világmozgalommá szélesítette. Evéként ellensége minden vallásnak. Főleg a papság hitelhagyását szorgalmazta s csak 1929-ben 2000, többnyire görögkeleti (ortodox) hittagadó papra tett szert. 1930 márciustól egy éven át tartó „tiszogatást“ végzett birodalmában s ekkor 53 ezer embert vetett ki az éhhalálnak. A Lenin által még itt-ott meghagyott templomok nagyrésztét bezáratta, négy katolikus püspököt, 24 papot és több ezer hatholikust hívót az Északi Jegestenger Szolovjockij szigetére száműzött s elve volt, hogy 1934-re minden istentisztelet megszűniék a Szovjetunióban. XI. Piusz pápa szociális körlevelére (Quadragesimo anno) külön íratot szerkesztett s ellene rádióbeszédet is intézett (1931 június 29), melyben közmondásos tudatianságának megfelelően az Isten-hit kiirtására a fokozott technikai fellendülést ajánlotta. **Gazdasági és viláforradalmi terveinek ducábe döntével 1932 októberében egy távolkeleti szovjetenvetemre küldték.**

Akadtak, akik Sztalin hatvanadik születésnapján szerencsekivánathan a szovjetdiktátor „személyes boldogságát“ emlegették és kívánták. Nem gondoltak arra, hogy Sztalin „személyes boldogsága“ — mint az Osservatore Romano találóan megjegyzi, — „Európa boldogialanságával“ áll összefüg-

gésben és azzal arányos.“

A kitünően informált sztáribecsei „öntudatos“ cikkéhez nem kell kommentár.

✱

Hol termelik a legtöbb élelmiszert? Mánapság igen népszerű minden közgazdasági tanulmány, mert termelő és fogvasztó munkás és munkáltató egyaránt saját sorsának jövőndő alakulását keresi benne. Néhány hónap óta már nemcsak földrésznünk inari, hanem főként élelmiszertermelését vizsgálataiak szakértők és nem szakértők: vajjon kielégítő-e ez? Nem kell-e tartani nélkülözéseikkel teli téli hónapoktól, különösen a tavalyi rossz terméshirek után? Ily szemponiból igen érdekes kimutatást tett közzé Németország központi statisztikai hivatala. Pontos számok táriák föl, hogy egyes országok népességük arányszámához viszonyítva élelmiszermelésük szemponiától földjüket milyen százalékarányban használják ki. Főkérdés: Képes-e Európa ellátni önmagát élelmiszerekkel? Mindenekelőtt nézzük meg Európa egyes országainak élelmiszertermelési indexszámát. Anglia adata például: 25. Azt jelenti ez, hogy Angliában 100 lakos közül (jelenleg) 25 angol lakos élelmiszerszükségletét fedezhetik belső termeléssel. Anglia tehát feltétlenül élelmiszerbehozatalra szorul. Ámde lássuk más országok adatait is. Norvégia 43, Belgium 51, Hollandia 67, Írország 75, Finnország 78, Franciaország 83, Svédország 91, Chile 93, Portugália 94, Olaszország 95, Oroszország 101, Lengyelország 105, Jugoszlávia 106, Bulgária 109, Románia 110, Magyarország 121, Újzélánd 173, Kanada 192, Ausztrália 214, Argentína 264. Magyarország a kimutatás szerint 121 százalékkal vezet Európá élelmiszertermelő államainak élén. Egyes nagyhatalmak számadatai azonban sok figyelmest szemléltet elgondolkoztatnak. Oroszország alig termel több élelmiszert annál, mint amennyire szüksége van, bár fölöslegei (éppen hatalmas területére való tekintet-